

Selvom den udenlandske statsgæld — målt i kroner og øre — i dag er ca. dobbelt så stor som før krigen, er den reelle byrde ved gælden nu mindre end i 1939, hvis vi betragter hele den udenlandske statsgæld under eet. I 1939 svarede den samlede udenlandske statsgæld til 6—7 måneders eksport. I 1950 var den af samme størrelse som værdien af 5—6 måneders eksport, og i dag svarer den til eksporten i ca. 3 måneder.

En sammenligning af den samlede udenlandske statsgæld med den totale eksport giver dog nok et for lyst billede af den nuværende situation. Godt halvdelen af den udenlandske statsgæld er optaget i dollars. Før krigen rejste dette ikke særlige problemer, da importindtægter i sterling kunne konverteres til dollars og anvendes til betaling af renter og afdrag. Indtil videre står denne mulighed ikke åben. Betalingen må ske med direkte indtjente dollars. Efter de i oktober måned i år besluttede afdrag er den samlede dollargæld 111 mill. dollars, hvilket omtrent svarer til et års dollarindtjening ved eksport og skibsfart. På samme tidspunkt havde andre offentlige institutioner en dollargæld på 16½ mill. dollars, hvoraf 14½ mill. dollars var forfaldet.

Udviklingen i den *indenlandske statsgæld* siden 1939 blev som bekendt navnlig præget af den tvungne finansiering af besættelsesudgifterne. Medens den samlede indenlandske statsgæld i 1939 var mindre end 800 mill. kr., var den i begyndelsen af 1946 vokset til nærvæd 9 milliarder eller 10 gange så meget. Mere end halvdelen heraf var statens gæld til nationalbanken, medens obligationsgælden udgjorde godt 3 milliarder kr.

Siden 1946 er den indenlandske statsgæld blevet nedbragt betydeligt, først og fremmest som følge af Marshallhjælpen, hvis modbeløb i kroner for hovedpartens vedkommende er anvendt til nedbringelse af statens gæld til nationalbanken. Også de i USA og Den internationale Bank optagne dollarlån har muliggjort en nedbringelse af statens gæld til nationalbanken. Endvidere har eengangsskatten og andre forholdsregler mod pengeregigheden virket i samme retning.

Den indenlandske statsgæld var pr. 31. marts 1951 nedbragt til under 5 400 mill. kr. Derefter er den imidlertid påny steget; dog er statens gæld til nationalbanken fortsat bragt noget ned, medens *obligationsgælden er steget fra ca. 2 700 mill. kr. i marts 1951 til godt 4 milliarder kr. i dag.*

Årsagerne til denne ændring i udviklingen var, dels at underskuddet på valutabalancen efterhånden var reduceret stærkt og fra slutningen af 1951 afløstes af overskud, dels at udbetalingerne af byggestøttelån og Marshalllån begyndte at tage fart. Fra september 1951 har man søgt at neutralisere disse udbetalinger gennem et *løbende salg af statsobligationer*, og siden årsskiftet 1951—52 har salget af statsobligationer langt oversteget indfri-